

for megen Vægt paa hvad der er historisk begrundet, slet ikke er istand til her at opdage Noget, der skulde have Krav paa, at Agtelsen for det Historiske især skulde kunne gjøre sig gjældende her. Jeg har allerede engang idag tilladt mig at bemærke, at Forholdene her i Salen måae gjøre os meget vaersomme med at tage Beslutninger med Hensyn til den store Grundbestidelse, som vi ikke kunne forsvare med meget gode Grunde, men, hvor vel begrundet jeg i Almindelighed anseer det at være, som er bygget paa en historisk Grundvold, saa tvivler jeg dog meget om, at de, der ville bedømme vore nærværende Forhandlinger fra det Standpunkt, hvorpaa vi ikke kunne forundre os, at de, som ikke dele Sympathier og Ansættelser med os, kunne stille sig — at de, siger jeg, ville betragte det Argument, som vi saaledes hente fra det forrige Aars Historie, som et godt og solidt Argument. Førend jeg slipper denne Deel af Discussionen, maa jeg ogsaa endnu tage Hensyn til et andet Argument, som den samme ærede Taler brugte, og som han syntes at tillægge stor Vægt, men som maaskee ikke vanskeligt vil kunne bevise sig ikke at være saa vel begrundet, som han antager det. Naar jeg ikke seiler, sagde han, at, naar man stiller Fæsteren i det Forhold, at han kun kommer til at betale en Trediedeel af Krigsskatten, saa vilde man dog i Grunden stille ham lige med Selveieren, fordi denne, ved det Afdrag, som han maa antages at faae i Forrentningen af sin Prioritetsgjæld, derved vilde komme til at staae i Realiteten paa eens Fod med Fæsteren, for hvem Godseieren betaler de to Trediedele af Krigsskatten. Det er saaledes, jeg har opfattet den ærede Talers Ord. Men, mine Herrer! hvad udgjorde Krigsskatten isjor pr. Td. Hartkorn? det var 6 Rbd. 3 Mk., og deraf betalte Godseieren 4 Rbd. 2 Mk. og Fæsteren kun 2 Rbd. 1 Mk., medens Selveieren ogsaa betalte 6 Rbd. 3 Mk. Hvad skulde nu Selveieren have havt prioriteret i sin Gaard pr. Td. Hartkorn, hvis han i Afdrag af en Ottendedeel af Renten havde kunnet faae et saa stort Afdrag som det, Fæsteren havde? Han maatte have prioriteret i sine Gaarde en saa stor Capital, at en Ottendedeel af Renten udgjorde 4 Rbd. 2 Mk., det

er, at Renten af Prioriteten, skulde være mellem 34 og 35 Rbd., eller med andre Ord, at der indestod 900 Rbd. i hver Td. Hartkorn — det skulde altsaa være almindeligt, at der i alle Bøndergaardene her i Landet er laant 900 Rbd. pr. Td. Hartkorn. Det kan være, mine Herrer! at der gives enkelte Gaarde, hvor dette er Tilfældet, men det er meget for høit antaget i Almindelighed. De har selv idag meent, at det Gjennemsnit af 300 Rbd., som jeg antog at være prioriteret pr. Td. Hartkorn, turde være for høit. Altsaa, naar man vil bevise det One, siger man at gjøre det gjældende, at Udbyttet af en Td. Hartkorn er ringe, og at dets Værdi ei er stor, men, naar man vil bevise et Andet, saa vender man Argumentet om, og saa supponerer man, at der er en Prioritetsgjæld i hver Td. Hartkorn af 900 Rbd. Det tillader jeg mig at troe er en mere beqvem end rigtig Argumentationsmaade. Skulde vi imidlertid blive enige om, at der kan regnes i Almindelighed at staae 900 Rbd. i en Tønde Hartkorn, saa maa jeg tillade mig ved en anden Leilighed at gjøre Brug af dette Argument, og jeg skal da vise, hvilke Slutninger deraf skulle kunne drages for Forholdet mellem Fæster og Eier. Men jeg troer i det Hele ikke, at der kommer Noget ud af at argumentere paa en saadan Maade, hvor man alene iager Hensyn til det ganske Specielle; thi det, troer jeg, er uimodsigeligt, at der ikke i Gjennemsnit staaer eller kan staae prioriteret i Jordegodsset 900 Rbd. pr. Td. Hartkorn, men at man maa sætte Prioritetsgjælden pr. Td. Hartkorn langt lavere. Der er ingen offentlig Indretning i Danmark, som har udlaant eller vil udlaane i Gjennemsnit pr. Td. Hartkorn 900 Rbd. Jeg tør paastaae dette; thi jeg har i mange Aar havt at bestille med den offentlige Institution, som maaskee har udlaant de største Summer paa Prioritet her i Landet, og jeg tør sige, at man aldrig i Gjennemsnit har udlaant over 600 Rbd. pr. Td. Hartkorn. Derimod vil jeg slet ikke modsig den ærede Rigsdagsmand for Odense Amts 5te District (F. Jespersen), naar han anfører, at der gives enkelte Bøndergaarde, i hvilke der staaer 900 Rbd. pr. Td. Hartkorn; det kan være specielle Tilfælde, som jeg ikke